

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1869

Prætermissi Et In Alios Dies Rejecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67915)

PRÆTERMISSI ET IN ALIOS DIES REJECTI.

Sanctorum Luciani, Maxiani (seu Maximiani) et Juliani, Bellovacensium Martyrum meminere hodie plura Usuardi Auctaria apud Sollerium, inter quæ tamen Daveronense scribit esse memoriam inventionis: quod festum etiamnum celebrat Bellovacensis Ecclesia, translatum tamen, qua de causa nescio, e XVI ad XXI Octobris, ut videre est in Directorio Liturgico anni 1841. De his Martyribus actum est in Opere nostro ad diem VIII Januarii.

Longinus centurio et Martyr, qui latus Christi lancea aperuisse perhibetur, recolitur hodie in fastis Græcæ Ecclesiæ; occurrit apud nos et de eo actum est ad diem XV Martii.

B S. Ambrosius Confessor, discipulus Didymi, Alexandria: memoratur apud Petrum de Natalibus, a quo dein Canisius et Ferrarius eundem mutuati sunt. Vide, si lubet, opusculum Mingarellii, Romæ 1764; de illo actum die XVII Martii.

Memoriam beati Archangeli Gabrielis superni paranymphii, habet codex Usuardino-Bruzelensis apud Sollerium; fortassis ob cognatam apparitionem S. Michaelis in monte Tumba. De S. Gabriele actum fuit die XXVI Martii.

Berthæ abbatissæ et Martyris mentionem faciunt hodie præter Auctarium Usuardi Grevenianum, Ferrarius, Canisianum Martyrologium et Gynecæum; ejus acta habes ad diem I Maii.

S. Prisci Martyris, super fluvium Anduræ, in agro Carnotensi nuntiatur a Greveno: socium martyrii adjungit proprium Jolrense (Jouarre) S. Hilarium, quin tamen aliquam ejus faciat mentionem in lectionibus historicis. De S. Prisco et sociis egimus ad diem XXVI Maii.

Elisæum prophetam memorat Hagiologium Abasinorum; ejus Acta reperire est ad diem XIV Junii.

C Arnulfum episcopum solum Auctarium Usuardinum Greveni crude ad hunc diem producit. Suspicio Grevenum, quandoque dormitantem, cum in alio codice reperisset ad XVII kal. Septembris seu XVI Augusti S. Arnulfi Metensis translationem, mensem Sextilem cum Octobri confudisse: atque inde præsentem memoriam ortam esse. Quod etiam confirmatur ex eo, quod solus fere Grevenus inter Usuardi amplificatores hujus translationis oblitus fuerit. Actum fuit de S. Arnulfo Metensi ad diem, quo colitur, scilicet XVIII Julii.

S. Ægidium Confessorem recenset Auctarium Usuardi Aquicinctinum: ejus Acta illustrata habes ad diem I Septembris.

S. Euphemiam Virginem et Martyrem celebrat hodie ecclesia Claromontana in Alvernia, ut docet nos directorium liturgicum ejusdem diœcesis anni 1827: ignota est nobis Sancta, de qua tacent quoque Hagiologia Claromontana. Eadem forte est ac S. Euphemia Chalcedonensis, cujus Reliquiæ per varias orbis partes distractæ fuere, ut dictum est ad diem XVI Septembris.

Sancti Susi in Batis memoriam signat hodie Hieronymianus codex vulgatus a Florentino; cui consonat, ut idem ait, Martyrologium Corbiense, scribens: In Bais sancti Sussi Martyris. Suspi-

catur Florentinus hunc sanctum Martyrem eundem esse ac Sosium, diaconum Misenatem et collegam S. Januarii; idque suadet imprimis similitudo aut potius identitas, cum ad XIX hujus mensis apud Florentinum et in Adonis Auctariis Sosius Misenas Sussus scribatur: huc etiam facit, quod Baix Puteolis, Neapoli, Miseno, quibus civitatibus S. Sosium variis diebus codices Hieronymiani adscribunt, proximæ sint. Videatur proinde Stiltungus noster in calce tomi VI Septembris (a) Operis nostri, ad diem XIX Septembris.

Repositionem S. Firmini episcopi Martyris habet Auctarium Ambianense Usuardi, de sancto episcopo Ambianensi egimus die XXV Septembris.

Apparitionem S. Michaelis in monte Tumba, diœcesis Abrincensis habent hodie varia Auctaria Usuardina, Martyrologium Ferrarii et Canisii. De ista apparitione actum fuit ad diem XXXIX Septembris.

SS. Rusticus et Eleutherius, socii S. Dionysii recoluntur hodie in Martyrologio Canonicorum Regularium: eorum Acta vide ad diem IX Octobris.

S. Leobonus, erem. hti Saliniaci in agro Lemovicensi signatur hodierna die a Saussayo; dedimus Acta ad diem XIII Octobris.

Beati Antiochi episcopi Lugdunensis mentionem facit Molanus in Auctariis Usuardinis, pertinet ad diem præcedentem XV Octobris.

B. Philippinam Chaloniæ, Virginem Clarissam, filiam Ludovici Arausiensis principis, memorat hodie Arturus in Martyrologio Franciscano et Gynecæo. Venerabilem eam nuncupant Annalists Ordinis Minorum (b); et nihil reperire est, quo cultus ejus stabilietur. Cave tamen ne hanc Philippinam confundas cum B. Philippa de Campo-Teliano, de qua ad diem XV Octobris.

S. Julianum Confessorem habet Auctarium Bedæ tom. II Martii; vitio librarii pro S. Juniano infra dando nomen scriptum putamus.

F Dedicatio novæ basilicæ monasterii Cellensis apud Treca recitatur hodie in Auctariis Adonianis; qua occasione confer quæ Sollerius noster habet in sua ad Usuardum Præfatione num. 153.

Dedicationem veteris templi Societatis Jesu Insulensis nuntiat ad præsentem diem ex Buzelino P. de Balinghem in kalendario Mariano. Facta fuit hæc consecratio anno 1611 ab ep. Tornacensi Michaeli d'Esne, et titulus impositus Conceptio B. M. V.

Sanctæ Heriburgis, Virginis, quæ vitæ admirabilis exemplo et puritate angelica renitens, consolidata ad celestia erexit. Hæc in suo Gynecæo Arturus, qui ejus locum emortuale Monasterium in Westphalia signat, quique in notis addit: De ea Canisius in Martyrologio, Ferrarius hac die, Crætopollius lib. de Sanctis Germaniæ et Surius in Actis S. Lugderi episcopi anno 800 xxvi Martii. Sed dum ex hujusmodi rivulis ad ipsum fontem devenimus, alium invenire non est præter Usuardi editionem, sub nomine Hermannii Greveni a Majoribus nostris citatam. Hæc simpliciter habet: Heriburgis Virginis. Sed talem annuntiationem nullum importare cultum ipse profitetur in præfatione: Quia venerabilis, inquit, doctor Johannes Gerson.... di-

(a) Pag. 764, n° 12 et p. 784, n° 107. — (b) Wadding. Ad an. 1441, p. 119.

A cit orationem posse dirigi peculiariter et secreta quadam devotione ad personas quarum fuerit eximia virtus et conversatio probata nobis comperita, quamvis ipsas non canonizaverit Ecclesia: ideo in hoc Martyrologio multos hujusmodi reposuimus, prætermittentes tamen pene semper beatæ aut sanctæ memoriæ, ut per hoc secernantur a canonizatis.

S. Evodii episcopi Uzalensis (in Africa) et Martyris a Donatistis ob fidem Catholicam occisi. Hæc recitat Ferrarius in suo Catalogo Sanctorum qui Romano Martyrologio inscripti non sunt. Hic æqualis S. Augustini, quocum litterarum commercium habuit (a), passim inter Regulares sub regula S. Augustini militantes recensetur. Verum nihil nobis occurrit, quod cultum ejus plane suadere possit. Imo Evodii nomen in nullo martyrologio reperitur et de eodem tacent Canonicorum regularium et aliorum religiosorum sub regula S. Augustini militantium Breviaria et Kalendaria liturgica, quæ magno satis numero in bibliotheca nostra asservantur. Cum porro S. Pius V per litteras apostolicas in forma Brevis datas xviii Decembris anni 1570

B Ord. cxv licentiam tribuisset Canonicis Congregationis Lateranensis Ordinis S. Augustini, ut præfesta Sanctorum enumerata, omnium quoque aliorum dictæ Congregationis et Ordinis sanctorum festa etiam sub duplici Officio celebrare... valerent; nihil omississe videntur laudati Canonici, ut quam absolutissimum Sanctorum Ordinis sui exhiberent catalogum. Cujus rei exemplum præbet Proprium Windesemense anno 1690 Bruzellis excusum, quod quadraginta Sanctorum nomina et Officia post Breve Pii V kalendario adjecit; ast nusquam Evodii nomen apparet, quod sane indicium est episcopum Uzalensem fastis Sanctorum numquam fuisse adscriptum. Cæterum Ferrarius eruditionem et annuntiationem suam mutuatum se dicit ex libro qui Templum Eremitanum inscribitur: in quo legitur (phrasim italicam latine reddo) a Circumcellionibus tortus transivisse ab hac ad alteram vitam et obtinuisse pretiosissimam coronam conservatam illi a Deo in cælis (b). Liber iste ab Ambrosio Staibano Tarentino conscriptus in lucem prodit anno 1608: quare non est quod anxie de ejus, utpote recentioris, auctoritate disseramus, Idem judicium esto de Alphabeti Augustiniani scriptore Thoma Herrera, qui dicit Evodium communiter ab omnibus Sancti titulo nuncupari; et de Alloysio Torelli Secoli Agost. ad annum 424 § xl, siquidem Sanctum vocari ab immemorabili tempore Evodium pronuntiat. *Hi certe non sumus ut quidpiam velimus detractum meritis et gloriæ episcopi Uzalensis; quin omnino assentimur Tillemontino dicenti (c):* Meretur hic episcopus locum nancisci non solum inter confessores et Sanctos Pontifices, sed etiam inter Ecclesiæ Doctores. Aliquot Codices manuscripti eundem Sancti titulo condecorant, quorum quidem sequi vestigia ausi non sumus, utpote quem ab aliqua Ecclesia cultum non repererimus, licet cæterum ejusmodi honoris meritissimus videatur. Qui plura de Evodio scire cupiat, adeat laudatum Tillemontium (d) et Stephani Morcelli Africam Christianam (e).

Peronæ in territorio Novidunensi (Noyon) Beati Anonymi Confessoris, Seraphici Patris Sancti Francisci discipuli, qui vitæ et miraculis corusca-

vit. Hæc Arturus et Hueberus hodie; quæ hausta sunt e vulgari fama, ut testantur Gonzaga (f) et Waddingus (g) atque adeo non constat Anonymum cultu aliquo decoratum fuisse.

B. Francisci Thomassini a Campo Basso Confessoris Histoni in Appulia meminit quoque Arturus, cui consentit Hueberus, dempto tamen Beati titulo, quoniam, ut arbitramur, cultu caret.

B. Georgius ab Erballio, laudatus hodie ab Arturo, videtur esse absque cultu ecclesiastico.

B. Ambrosii a Corbaria (in insula Corsica) Confessoris natalis celebratur ab Arturo; sed cum venerabilem hunc virum etiamnum sepultum dicat, non est quod de ejus cultu ulterius inquiremus.

B. Bonaventuræ ab Agrigento (in Sicilia) Confessoris memoria assignatur hodie in Martyrologio Arturi. Hujus viri reformationis auctoris præcipui cultus nobis non innotescit.

B. Didacus dux, Confessor, Guadafiara in Castella, numeratur inter Beatos seu potius Venerabiles, quos præsentis diei assignat Arturus. Diversus hic a S. Didaco Seraphici Ordinis similiter alumno, et qui xiii Novembris colitur. De cultu Didaci ducis nihil assecuti sumus.

Dedicationem ecclesiæ cathedralis Placentinæ, seu Ambraciensis in Hispania, referunt hodie Tamayus de Salazar et Ferrarius.

Dedicationem ecclesiæ cathedralis Mindonensis (Mondnedo) olim Britoniensis in Gallecia Hispania, idem Tamayus annuntiat.

Benedictum episcopum solus Grevenus hodie commemorat. Plurimos vero ejus nominis sanctos episcopos fuisse nemo ignorat. Cum porro Grevenus ipse ad calcem suæ editionis anni 1515 fateatur se nonnullos sanctos forsitan aliis diebus posuisse, quam apud multos colantur, Benedictum præsentis die laudatum inter Sanctos ignotos reponendum esse censuimus.

Natalis B. M. Reineri cognomento Magni. Qui cum sex aliis ex abbata B. V. de Parco (ad fundandum Ninoviense monasterium) transmissus, una omnes rara pietate, doctrina celeberrimi, odore virtutum alios ad Dei obsequium et sacram religionem attraxere. Hos inter primatum facile tenuit B. M. Reinerus, vir apostolicus et secundum etymologiam sui nominis vere in virtutibus Magnus. Otium vitiorum matrem extreme exosus, continuo sese lectione, oratione, aliisque pietatis exercitiis occupabat; pro acquirendis et augendis noviter fundatæ ecclesiæ bonis ad cultum Dei magis promovendum procurator sollicitus. Tandem cum sese omnibus bonorum operum præbuisset exemplum, ideam et exemplar omnis perfectionis, Christum Jesum non jam in ænigmate aut in speculo, sed in lumine gloriæ intuiturus abiit. Prodit hoc elogium ad præsentem diem in ephemeridibus Præmonstratensibus ex decreto Circariæ Suevicæ anni 1760 confectis. Mirum Reinerum non memoravi in Chronico Balduini Ninoviensis (h), qui satis late describit sui cœnobii initia, ejusque primum abbatem nominat Gillebertum. Nihil novi, unde constet cultum aliquem publicum olim Reineri, sive in Parco sive Ninoviæ impensum fuisse.

B. M. Friderici I Gradiciensis in Moravia ecclesiæ abbatis xvi. Abdicato Papiensi episcopatu, maluit abjectus esse in domo Dei. Vide reliquum

(a) Epist. clviii et seq., t. II, oper., c. 560. Edit. Bened.— (b) Templum Eremitano, p. 157.— (c) Mém. pour servir à l'hist. Ecclési., t. XII, p. 584.— (d) Ibid., p. 581 et seq.— (e) T. I, p. 366, t. II, p. 322, t. III, p. 421.— (f) Origines

Seraph. relig. part. III, prov. Franc., mon. xxxv, p. 573.— (g) Ad an. 1246, num. 36.— (h) Corp. Chron. Fland., t. II, p. 701 et seq.

A *ejus encomium in appendice ephemeridum Præmonstratensium ad præsentem diem. Cæterum cum non inveniamus huic abbati anno 1336 vita functo cultum obtigisse, eum præterire debemus.*

Frideburga per S. Gallum abbatem liberata a dæmone et spretis nuptiis regiis facta abbatissa S. Petri Metis citatur a Nostris die xxix Martii ex *Gyneceo*: Necdum, aiunt, legimus eam ullis Fastis adscriptam. Si alius non occurrat dies multa de ejus nuptiis dubia erunt discutienda ad Vitam S. Galli. *Hæc in hodierno commentario de S. Gallonati sumus utcumque resolvere.*

Balduinus de Boela, fundator Abbatie Baudeloniensis, rediit ad hunc diem, jam inter prætermittendos repositus a Nostris die xiii Aprilis et xxv Septembris: aliquem cultum uspiam habuisse non apparet. Plura de eo reperire est apud Raissium in *Auctario ad Natales SS. Belgii, et apud Sande rum in Vitis SS. Flandriæ.*

Decentium episcopum Martyrem habent Nostris ad diem x Maii: insignes olim erant ejus Reliquiæ in templo Societatis Jesu Eichstadii; sed præter nomen nihil adhuc innotuit.

B Erembertam, abbatissam in Morinis, memorat *Gyneceum*. Aliis Bertana, Irembertana et Hermemberta vocatur. Sanctam eandem appellat Joannes Mabillon (a), utpote quam cultam hac die pronuntiet. Sed Guilielmus Cuperus noster ad diem xx Julii in *Vita S. Wulmari* (b) cupit ut, ante quam de illa agatur, acta et manifesta cultus signa suppeditentur. Neutrum quidem præstitum fuit; unde inter Prætermisssos reponenda fuit Eremberta, de qua plura habet Jacobus Malbrancq, *De Morinis lib. IV, cap. xxviii, xlv et xlvi.*

Dedicatio ecclesiæ S. Audoeni Rothomagi recensetur a Saussayo et *Menologio Benedictino.*

Balduinus archiepiscopus Cantuariensis hodie annuntiatur in *Menologio Cisterciensi Chrysostomi Henriquez his verbis*: In Anglia Beatus Baldunus ex monacho et abbate Fordensi episcopus Wigorniensis, et tandem archiepiscopus Cantuariensis et totius Angliæ primas electus: qui sanctis operibus, mira doctrina et omni virtutum genere ornatus, obiit in Syria magno omnium Catholicorum mœnore. Pro more suo *Menologus* in subjectis notis enumerat Balduni encomiastas, et ipse ejus laudes prosequitur. Ast nihil inde, quod ejus cultum indicet, elicere potuimus. Late de eo agit quoque Angelus Manrique in *Analibus Cisterciensium* ab anno 1177 ad annum 1190; sed neque istic aliquid occurrit, quod venerabilis viri cultum adstruat: quinimo hæc tantum ad annum 1190 cap. III, num. 8 scribit: Baldunum *Menologio* suo inseruit Chrys. Henriquez Octobris 16, nec est qui sine laude meminerit. Quæ jejuniore sunt quam ut videatur Manrique cum laudato *Menologo* consentire in Beati titulo liberaliter concessio: quapropter ab eo abstinet in suis *Annalibus*. Simili egit modo, qui *Bibliothecam Cisterciensem* adornavit et quibusdam opusculis Balduni auxit, Bertrandus Tissier. Quæ duplex virorum gravissimorum auctoritas per se, sola sufficeret ad nobis persuadendum Balduno Cantuariensi nullum unquam cultum sacrum impensum fuisse.

C S. Witburgam, fœminam clarissimam, Romæ annuntiat Arturus in suo *Gyneceo*. Jam egerunt Nostris ad diem xvii Martii de aliqua Witburga, Derehamensi scilicet, quam diversam ab hodierna demonstrant genus, vitæ ratio et sepulturæ locus.

(a) Act. SS. Ord. Bened. sæc. III, part. I, p. 236. — (b) p. 86, not. g. — (c) Int. Bonif. lxxxv, p. 243, serr. xl. — (d) lb. xxxii, p. 79, serr. ci. — (e) Act. SS. xvii Mart., p. 605 et seqq. — (f) Bonif. xxxii, p. 78, serr. xx. — (g) Baron.

Etenim Witburga hodierna videtur e Cantia oriunda, utpote quam Eadburga sive Bugge regis Cantii consanguinea (c) et in S. Bonifacium Germanorum Apostolum benifica, scribit (d) secum adolevisse, eundem utrique fuisse nutricum sinum et unam matrem fuisse ambabus. Derehamensis contra ex Angliis orientalibus orta, filia erat Annæ regis (e). Hæc quoque patriam seu viva seu mortua numquam liquit, dum altera Romæ, ut dicit S. Bonifacius Eadburgæ (f), quietem invenit juxta limina S. Petri, qualem longum tempus desiderando quæsit; atque ut videtur ibidem sancte finivit vitam (g). Quoniam tamen nullum adest testimonium cultus Witburgæ Romanæ impensi, illam inter Prætermisssos collocamus.

Dedicatio ecclesiæ Cathedralis B. Mariæ Densis facta anno 1200 notatur in *Proprio* ejusdem ecclesiæ. Est nunc Dia (Die, Dep' de la Drôme) sub episcopatu Valentino et metropoli Avenionensi; olim urbs episcopalis, sub archiepiscopatu Viennensi.

E Palmius Martyr comparet ad hanc diem in scheda manuscripta sæculi xvii, in qua notantur insignes Reliquiæ, quæ in Domo Professæ Societatis Jesu Panormi asservabantur, adjectis mense et die, quibus Sanctorum festa celebrabantur. Verum in *Kalendario liturgico anni 1841 Panormi impresso* in usum universæ provinciæ Siculæ, S. Palmius neque hac neque alia die apparet. Cum vero Sanctus Martyr neque aliunde nobis cognitus sit, arbitramur ejus corpus, Panormi olim asservatum, e sacris cæmeteriis effossum fuisse.

SS. Victoriæ et Nubilitanæ Alexandriæ meminuit hodie *Martyrologium Gellonense et Richenoviense*; sed probabilius pertinent ad cateram Mauritanam, de qua agendum erit die xvii Octobris.

SS. Alexander et Victorius Martyres Nicomediæ hodie citati in *Auctariis Bedæ* pertinent etiam ad diem sequentem xvii Octobris.

F Sancti Florentini, episcopi Trevirensis, nomen habet *Martyrologium Romanum ad hunc diem*. Florentinum hunc, sive Florentium Tungrensens quoque sibi episcopum vindicant (h): etenim ejus nomen in utriusque Ecclesiæ catalogis frequenter occurrit. Diffidendum tamen non est de S. Florentino silere celeberrimos catalogos episcoporum Trevirensium, Prumiensem scilicet et Ghislanium (i). Nihilominus ejus cultus, ut testatur Ghesquierus noster, extra dubium versatur (k). Memoriam Sancti facit Ecclesia Trevirensis, etiam novissimis temporibus, (confer *Proprium Trevirense Joannis Hugonis archiepiscopi*), sed die, qua accuratius ejus episcopatus et res gestæ discuti poterunt xvii Octobris.

Sergius dux et Margarita uxor ejus hodie coli in ecclesia Montis Tumbæ dicuntur in *Martyrologio*, quod sub Canisii nomine vulgatum est. Ferrarius, cum minime verisimile æstimaret binos hos Dei servos cultu gaudere eadem die, qua solemnissime ageretur hujus ecclesiæ dedicatio, adscripsit ambos diei sequenti. Quare et nos horum conjugum sanctitatem et cultum ecclesiasticam examinabimus ad diem sequentem xvii Octobris.

S. Vincentium Confessorem refert hodie *Hagiologion Franco-Galliæ ex antiquo Martyrologio excerptum, quod Philippus Labbe noster vulgavit* (l). Hæc autem sunt verba: In territorio Nivernensi sanctorum Vincentii et Salvii Confessorum. De Sancto Salvio, quantum licuit, hac die agimus. Ille autem Vincentius Confessor idem est ac S. Vincentius Confessor et presbyter, qui in nonnullis codi-

ad an. 725, §§ xxii et xlii. — (h) Act. SS. Belg., t. I, p. 174. — (i) *Ibid.*, p. 26 et seq. — (k) *Ibid.*, p. 174. — (l) *Nov. biblioth. Mss.*, t. II, p. 697.

A *cibus Usuardinis ad diem XII et XIII Martii annuntiat, ut videre licet apud Sollerium nostrum; et de quo in Martyrologio Autisiodorensi anni 1751 sub die XIII Martii. Eum quidem noverat decessor noster ad præfatum diem Prætermissorum catalogum texens, sed quoniam circa S. Vincentium ejusque cultum plus lucis affundi optaverat, de eodem agere neglexit. Quominus vero id ad præsentem diem faciamus, impedit alia quoque ratio, scilicet Sanctum illum in pluribus, iisque optimis Usuardi Auctariis apud Sollerium editis, in crastinum differi. Quapropter Nivernensium hagiophilorum operam exposcimus in sequentem diem* XVII Octobris.

S. Dulcidius seu Dulcissimus episcopus Agennensis recurrit hodie in Martyrologio Parisiensi et Universali Claudii le Chastelain; cum vero die sequenti colatur, ejus gesta pariter referemus ad diem sequentem

XVII Octobris.

S. Berarii Cenomanensis episcopi memoriam recolunt hac die aliquot Usuardi Auctaria, sed perperam: pertinet enim ad sequentem, quo dabimus ejus acta, diem

XVII Octobris.

B Gundisalvus de Lagos in Alphabeto Augustiniano Thomæ Herreræ memoratur hodie, quo obiisse dicitur. Directorium liturgicum ad usum P.P. Eremitarum S. Augustini, hodierno ob festum SS. Martyrum Africanorum impedito, beati viri festivitatem assignat in diem, quo ipsius Acta dabimus, scilicet

XXI Octobris.

Celiniam Viduam, matrem S. Remigii, annuntiat, nescio qua de causa, recens editor Martyrologii Universalis Claudii Chastelain: etenim hæc Sancta pertinet ad diem

XXI Octobris.

Odiam viduam Boggi Aquitanicæ ducis et S. Huberti amitam laudatam hodie a recentiore editore Martyrologii Claudii Chastelain, signant pleraque documenta die

XXIII Octobris.

S. Bernardus Calvonius, Ordinis Cisterciensis, episcopus Vicensis in Catalaunia. Hodie latum de eo textit encomium Chrysostomus Henriquez in Menologio Cisterciensi: eum secutus est Tamayus in Martyrologio Hispanico, eademque vestigia relegerunt tum Kalendarium Cisterciense Romanis rubricis accommodatum, Parisiis anno 1689 jussu Abbatis Cisterciensis editum; tum Claudius Chastelain, cæteroque omnium accuratissimus. Verumtamen erronee id fieri videtur: nam in Ordine divini Officii recitanti anni 1720 ad usum Cisterciensium Hispanorum occurrit S. Bernardi Calvonii festum die XXVI Octobris, quin tamen eo traductus ex alia die dicatur: laudatur quoque sub eodem XXVI Octobris Sanctus episcopus ab Hugone Menard in Martyrologio Benedictino; et Antonius Vincentius Domenec, qui ex chartis authenticis concinnavit Vitam (a), tradit Sanctum obiisse die XXVI Octobris anni 1243. Qua in re eidem consentit laudatus Henriquez in fasciculo SS. Ordinis Cisterciensis lib. II, dist. X. Cum vero intelligamus ex scriptis Henriquez, Domenec, Tamayi et Manrique Annalistæ Ordinis, permulta de S. Bernardo superesse documenta tum in civitate Vicensi, tum in cænobio SS. Crucium, instanter rogamus eos penes quos forsitan delitescunt, ut ea, saltem eorum apographa nobiscum communicare dignentur, ante diem, quo de Sancto agendum erit,

XXVI Octobris.

Gerardum abbatem Claravallensem VI hodie vel alio die Sancti aut Beati titulo adornant quotquot novimus Martyrologia vel Kalendaria Cisterciensia, si tamen liturgica excipias. Ipse Claudius Chastelain, gravis et sagax rerum sacrarum inda-

gator, eundem Claravallensem abbatem hodie pro-
ducit titulo Beati insignitum. Non dubitamus quidem Venerabilem gloria cælesti gaudere, utpote qui pro justitia Christiana occisus feratur. Verum cum satis non sit vulgo credi aliquem superna beatitudine frui, ut secundum decretum Urbani VIII Beati vel Sancti titulo condecoretur, sed insuper legitimus ecclesiasticus cultus requiratur; neque similiter sufficiat nude Martyrem esse, nisi simul sit Martyr vindicatus, licitum nobis non est Gerardum, qui utraque conditione carere videtur, Sanctis aut Beatis accensere et proinde eo extra Prætermissorum catalogum agere. Erat nobis certe in votis Acta Venerabilis viri referre; quare nihil prætermisimus ut cultum aliquem publicum nobis ipsi probaremus.

Verum quatuor, quæ invenire licuit sanctitatis vindicæ argumenta, nimium manca sunt, quam ut votis nostris satisficiant. Primum est Martyrologiorum et Kalendariorum auctoritas, de quibus Angelus Manrique in Annalibus Cisterciensibus ad annum 1177 cap. III, num. 10, sic disserit: Memoratur inter Sanctos illustres Ordinis ab omnibus antiquis et recentioribus, propriis et extraneis, ex quibus plures recensuit Henriquez in Menologio ad VII (Decembris), Hugo Menardus in suo Martyrologio (ad eundem diem), qui et in notis ad compendium redexit Martyrium Sancti, Aubertus Miræus (Orig. monast. lib. V, cap. XV et XVII) et alii recentiores, nisi quod tamen in assignanda Decembris septima omnes Kalendarium nostrum Salmanticæ excusum sequuti sunt. Sed horum testimonium auctoritatem elidit Martyrologium Cisterciense, quod ex definitione Capituli Generalis anni 1601 Romanis rubricis accommodatum et jussu abbatis Cisterciensis anno 1689 editum est. Duplex enim Sanctorum et Beatorum istic ordo prodit: prior eorum, quibus cultus ecclesiasticus competit; alter vero, de quo in monito prævio dicitur num.

11: Subjecimus brevem quamdam virorum Ordinis Sanctitatis fama illustrium relationem ad ædificationem privatam eorum quibus non vacat legere operosum volumen Chrysostomi Henriquez. Atque horum ne nomen quidem in choro recitabatur. Porro Gerardus noster ad VII Decembris in secundo ordine occurrit; quod sane non accidisset, si abbas ille Claravallensis, Protomartyr Ordinis, cultu ecclesiastico gavisus fuisset. Secundum argumentum sanctitatis ex inscriptione sepulchri deducitur, atque illud apud Claudium Chastelain tantum valuisse videtur, ut Gerardum Beatum dixerit (b). Uno scilicet sepulchro conduntur Gerardus VI et Petrus Monoculus VIII Claravallis Abbates; et ille quidem Martyr egregius, hic vero miraculis clarus obiisse scribitur (c). Verum cum hæc post annum 1186, quo Petrus Monoculus obiit, sculpta sint, atque tum jam obtineret declaratio pontificia Alexandri III anni 1170, qua cavebatur ne quisquam pro Sancto absque auctoritate Romanæ Ecclesiæ haberetur (d); fit ut appellatio Martyris, nisi cultu longævo corroboraretur, sanctitatis titulum non vindicet. Tertii argumenti loco est, quod sarcophagus a terra elevatus sit: etenim teste cœvo, auctore Exordii Magni Cisterciensis (e) sanctum corpus (Gerardi) ante fores Oratorii Claravallis, in cellula quæ ob receptionem corporum sanctorum Confessorum Bernardi et Malachiæ constructa fuerat, in sarcophago super pavementum exaltato conditum est. Ast hanc sarcophagi elevationem annexam non habuisse qualemcumque canonizationem, inde liquet, quod S. Bernardus in eodem jacuerit usque ad an-

(a) Santos y Varones ilustres del principado de Cataluña, p. 253. — (b) Martyrol. univ., p. 915. — (c) Gall. Christ.,

t. IV, col. 803. — (d) C. I. de Reliq. et Ven. Sanct. (III. 45). — (e) Bibl. PP. Cistere., t. I, p. 72.

A num 1174, id est usque ad suam canonizationem (a). Quartum demum argumentum omnium validissimum, nihil tamen proficit; invocare scilicet Clavallenses monachi abbatem Gerardum : quod patet tum ex inscriptione sepulchri (b), qua de eo ac Petro Monoculo dicitur : Hos apud Deum patro-

nos habere mereamur; tum ex epistola Richardi, monachi Alvertensis (c), in qua triplex miraculum eidem adscribitur. Ast hæc privatum, non vero publicum cultum arguunt. Plura de eo, si fas sit, ad diem
VII Decembris.

(a) Act. SS. xx Augusti, p. 246.—(b) Gall. Christ. t. iv, col. 801.—(c) Apud Manriq. Annal. Cist. ad an. 1177, c. iv, n. 6.

DE S. BASSIANO, MARTYRE

SYRACUSIS IN SICILIA.

SYLLOGE.

B
ANNO FORTE
CCLXIX.
S. Bassianus,
cultus Syracusis,

Ferrarius, unus inter martyrologos, S. Bassiani memoriam recolit, his ad præsentem diem in Generali suo Catalogo Sanctorum qui in Martyrologio Romano non sunt, utens verbis : Syracusis in Sicilia S. Bassiani Martyris sub Claudio imperatore, qui ab anno 268 imperium tenuit. Neque dissonat Ordo recitandi divini Officii, in usum Patrum Siculorum Societatis Jesu anno 1840 excusus, in quo ad diem xvi Octobris pro diocesi Syracusana legere est, festum S. Bassiani celebrandum sub ritu semiduplici. Officium vero est commune unius Martyris non Pontificis, Missa lætabitur, cum Evangelio ex Missa Sacerdotes Dei. Atque hinc omne de cultu deque martyrio tolerato tollitur dubium. Quocirca recte hunc Sanctum distinxerunt scriptores Siculi ab alio S. Bassiano, cive Syracusano, atque episcopo Laudensi in Italia, cujus vitam ad diem xix Januarii illustravit Bollandus, eum ex certis monumentis inter Confessores, minime inter Martyres referens. Sunt et alii Sancti, quibus Bassianus nomen est; quos tamen nemo, locum cultus et martyrii mente volvens, cum S. Bassiano Syracusano Martyre facile confundet.

C
socio, de
quibus non
constat, na-
ctus,

2 Thomas de Angelo, e familia S. Dominici sacerdos, in suis Historico-criticis Ecclesiæ Siculæ Annalibus (a) inducit Octavium Cajetanum, qui S. Bassiano in Vitis Sanctorum Siculorum adjungat Sanctos Fabianum et Sabinianum; ternosque laudari affirmat a Raphaelæ Volaterrano in Anthropologia et a Leandro in Descriptione Siciliæ; quod quam rectum sit, indagare nequeo, cum triplices hascriptiones mihi deesse doleam : animadvertendum tamen Sanctos Fabianum et Sabinianum ipsi Cajetano aliquando tam obscuros factos fuisse, ut in Isagoge ad Historiam Siculam cap. xxvi, num. 11 (b) scripserit : Post tempora Decii, Valerianique et Gallieni, novis Sicilia cladibus afflicta est, impetante Claudio; cujus edictis plerique cruciati trucidatique, sed pene omnes in obscuro mansere : UNUS Bassianus ex oblivione vindicatus,

qui constantia sua religionem, sanguine Syracusas condecoravit. Atque hæc Cajetanus, postquam excusa jam esset ejus Historia Vitarum Sanctorum Siculorum, quam allegat Thomas de Angelo. Uterque ergo hic Sanctus in titulo non addendus visus est Martyri Bassiano, de cujus unius cultu certo nobis constat.

3 Consonant scriptores Siculi, quotquot legere licuit, in referenda S. Bassiani passione ad Claudii imperatoris tempora : recensuisse satis erit Rocchum Pirrum in Sicilia sacra de Syracusana ecclesia num. ix, § iv (c), Octavium Cajetanum in Isagoge, Thomam de Angelo et Ferrarium in operibus locisque citatis. Pirrus ex tabulis Syracusanis, Cajetano, Leandro et Alberto Picciolo annum 270 eo martyrio condecoratum fuisse statuit. Verum cum dies xvi Octobris S. Bassiani emortalis lux censenda sit, et imperator Marcus Aurelius Flavius Claudius, agnomine Gothicus, secundum communem chronotazin quinque circiter mensibus ante Sirmii mortem oppetierit, præplacet vagum aliquantisper relinquere Martyris nostri palæstræ tempus; licet tres tantum fere annos imperium ille obtinuerit, et, ut recte annotat Thomas de Angelo, primis regni sui temporibus bello gerendo potissimum fuerit occupatus. Atque hinc neque omnino suffragari licet Thomæ, ad pontificatum S. Felicis Papæ I referenti Syracusanæ Ecclesiæ sub Claudio calamitatem; quoniam pro Papebrochii nostri in Propylæo Maii (d) catalogos Summorum Pontificum recensentis calculo, S. Felix Petri cathedram conscendit die i Januarii anni 270; neque audiendus est Ferrarius in annotatis ad Catalogum Sanctorum scribens, S. Bassianum passum esse quo tempore Ecclesiæ Syracusanæ præerat S. Maximus. Ast Rocchus Pirrus in citata Syracusanæ Ecclesiæ notitia non tantum huic Maximo substituit Eutychem, verum propositum a Ferrario hunc S. Maximum plane ignorat. Plura quæ de hoc Sancto certa aut verisimilia sint, assequi nequimus.

E
martyrium
passus est
circa annum
269.

F

(a) Pag. 87. (b) Burmanni Coll. Script. Siciliæ, tom. II, col. 117. — (c) Ibid. tom. II, col. 574. — (d) Pag. 38.

DE